

תשובה יג

לידידי הרב ר' יצחק אייזיק אב"ד זק"ק מעזיסלא.
ע"ד שאלתו צ"י שהדליק נר חנוכה צליל ח' ושכח לצרף
 על הדלקתה ורק קודם שהדליק כולו, כזכר דעדיין לא
 ציך אס' יש לו לצרף או לא:

ג"ל דברכת על הנסים ושהחיינו אס' איננו כן צליל ח' אף
 דמיד שהדליק הנר גמר מלות הדלקתו, ו"מ וצדק אוחס,
 דלא גרע ונראה דמצד כ"ה, דפשיטא אף לא ציך מיד
 בתחילת ראיתו, ו"מ וצדק צדוק שרוח, ה"כ כן. ואף לשיטת
 המחלקים על הצ"ח וק"ל במדלקת אשתו עליו צדקתו אינו
 מצדק על הראיה, היינו כיון שיואל במדלקת, א"כ הדלקה
 וצרכתה כאלו הדליק הוא צדקתו וצ"ח א"כ היכא דהדליק ולא
 ציך, וס"ח יצא דירגע כמו צדקתו שהדליק ואלו לא הדליק
 והיה מחויב בצרכת נר חנוכה מלך רואה, וכי בשציל שהדליק
 ג"כ פקע ונחמו חייו זה, ואף דבסגתה ש"ע (ק' תקע"ו)
 כתב בשם מהרי"ל דיצדק כל הצרכות קודם שיתחיל להדליק,
 היינו לכתחילה, אבל דיעבד נראה דמצד נס חזון, ואדכר
 מעט קלה ראיה, ומדולדך סג"ח לכתוב זה הדין כאן, דהא
 פשיטא דהוא בכלל כל הצרכות, דמצד עוצר לעשייתו, אלא
 דהא דלענין נס חזון לא ציך כ"כ עוצר לעשייתו, לזם ששנינו
 דנ"מ לכתחילה יצרכה תחילה, ויש לדחות, ונ"מ סקצרה נראה
 כנ"ס. אך לענין צרכת להדליק, לכאורה כבר גמר. מלות
 מיד כשהדליק נר אחד, דנ"ס שמוסיף הנרות רק מנחת הידור
 מלות דלא ציך לצדק עליו, ואין להציא ראיה דציך לצדק
 על הסידור דאין מצרכין כל צ"ב, אף דמדינא נר איש וצדקו
 ואיך בכלל הסודרים, זה אינו, דשאיני הסם כיון דלזכו
 לסיות ממעשרים כוונתו שלא ללאת בשל זם המדליק, ומחילה
 מחויב מדינא. וכנ"ס סג"ח (ק' תרע"ז סק"ט) ונ"מ קשה
 לי צו"ס סג"ח (ק' תרע"ד) ונ"מ צרכות חנוכה שלא להדליק
 אפילו מנר לנר, וצו"ס ס"ס דצדק א' ק"י לכל צד צדקת,
 וס"מ כיון דאין לזכו ללאת במדלקתו של זה הנה מחויבים
 מדינא במדלקתו וס"מ נר חנוכה מנ"ס ונ"מ. אבל לענין מקפר
 הנרות, מיד שהדליק נר אחד ילא ידי המלות, והסופקת רק
 מכלל מהדרינ' י"ל דלא ציך לצדק עליו:

ועיין צפר"ח (ק' תרע"ז) כתב בשאלתי, ה' עמוד ליל ז'
 כקצור שסוף ליל ו' והדליק ו', ואס"כ נדע לו שסוף
 ז' וצ"ח להדליק עוד אחד, אס' יצדק. סג"ח כיון דמלות
 סוכה נר איש וצ"ח וצ"ח ס"ס מנ"ס הידור לא צ"ב לצרכי,

ועד

ועד דהרי כתב צ"י בשם א"ח וכו' עי"ש: וצאנא כפי הראיה
 צ' מנ"ס, ראיה לסתור סברתו הראשונה, דמנ"ס דקנא סנעס
 דדעתו היה צעצעת הצרכה על כל הנרות שצריך להדליק,
 משמע דצ"ח היה צריך לצדק מנ"ס הידור, והא"ל רצה
 (ס"ס ה"ל) כתב לדייק מנ"ס אס' אין דעתו לכך דקצר
 שלא יהיה לו יותר ואס"כ כדמנ"ס לו צריך לצדק עי"ש: ונ"מ
 חזין דהפס"ח נקט לקצרה פסוקים מנ"ס הידור לא ציך לצדק,
 א"כ הדבר במחלוקת סנויים, דדעת הפס"ח דאין לצדק, ודעת
 סא"ר דצ"י צרכי, ונ"מ לדינא כ"ל צ"ד יש לסמוך ולצדק,
 דיש ללמד עוד, דאף צרכי אחר גמר הדלקתו, דיצדק, כיון
 דצריך שיעור להדלקתו ומשקע החמה עד שתכלה רגל
 מהשוק, ועי' ש"ע (ק' תרע"ה) אס' נתן זה שמון פחות ושיעור
 לא ילא אפילו דיעבד, א"כ כל מנ"ס הדלקתו עדיין מלות
 קיימת ונמנ"ס, ועיין סא"ר ש"ס דפסחים (כ"י ג') כתב סנעס
 דמצד להחשק צלילת להניח תפילין, ליטצ צרכות, והדליק
 נר חנוכה דיש צדק שיהיו מלות, ולקחו מורה ע"ז לסיות עטוף
 צלילת וליטצ צרכות וכו' והדליק כ"ה שיהיו צרכות,
 כדאמרינן משתקע וכו', שתכלה רגל מן השוק עי"ש, הרי
 דמנ"ס כ"ה צלילת ותפילין דיש שיהיו צרכות, א"כ י"ל כמו
 צלילת ותפילין מצד גס אחר הנחתם דעדיין עוסק בצרכות
 הוי כמו קודם עשייתו, ה"כ י"ל צ"ח, ואף דאין דומה לגמרי
 דשם עוסק בצרכות צדק דלזכו, וכן מנ"ס צפתתו ולא
 צדק צעצעת קציעתו אף דאין עוסק מעשה, ונ"מ כל רגע
 הוי תחלת מלות דאלו נטלו המנחה לא יהיה לו המלות ומלאן
 ולהצא, וכן צלול דכתבו חוס' דנענוע הוא מהמלות ומקרי
 עוצר לעשייתו, היינו ג"כ דעכ"פ אלו לא היה מנענע היה
 מחוסר מלות נענוע, ומוטל עליו לנענע, ונ"מ א"כ צדק חנוכה
 דכל צעצעת הדלקת היה צו שמון כשיעור, אף אס' רגע אח"כ
 בצדק סר אין מוטל עליו להדליק. ואין שום גרעון צרכות
 מה שאינו דולק יותר, וא"כ י"ל דמקרי עברה מלות, ונ"מ
 כיון דקייל סא"ר שצדק, לקרות שיהיו מלות, י"ל דמקרי
 עוצר לעשייתו. גס דעת כמה מוסקים דצדק צרכות אס' לא
 ציך עוצר לעשייתו מצד אס"כ. עיין ש"ד יו"ד (ק' י"ט ס"ג)
 א"כ צ"ד צליוק הוי צרכות, א' דעת סא"ר דמצדק על
 הסידור, צ' כיון דמקרי שיהיו מלות ומנ"ס הדלקתו י"ל דמקרי
 עוצר לעשייתו, ג' דעת המוסקים אס' לא ציך עוצר לעשייתו
 מצד אס"כ, מכל זה נראה לסמוך צ"ד דיצדק:

אורם אס' קודם שהדליק נרות הנוספות כצו הראשונות דצוה
 ליכא קרי' ס"ל דמנ"ס שיהיו מלות מקרי עוצר לעשייתו,
 כיון דצדקתו ואזל מלותה לגמרי, הדרינ' לפסקא דצוהתא
 ס"ל סא"ר וספר"ח אס' מצרכים על הסידור, וספק צרכות
 להקל, כן נראה לענ"ד: